

Riktlinje för planering och uppföljning

ENLIGT STYRMODELL FÖR
LIDKÖPINGS KOMMUNKONCERN

Antagen av kommunstyrelsen 2026-06-02

Dokumentinformation

Fastställt av:	Kommunstyrelsen
Fastställt, datum:	2026-06-02
Dokumentsansvarig:	Kommundirektör
Ansvarig för revidering:	Utvecklingschef
Gäller för:	Lidköpings kommun
Gäller till, datum:	2030-12-31

Innehållsförteckning

Dokumentinformation	2
Inledning.....	4
Syfte	4
Planering	4
Nämnd- och affärsplaner.....	6
Uppföljning	6
Program, mål och politiska uppdrag.....	8
Gällande lagstiftning.....	9
Relaterade dokument.....	9
Årshjul för planering och uppföljning för förvaltningen	10
Årshjul för planering och uppföljning för stadshuskoncernen.....	11

Inledning

Alla nämnder och bolagsstyrelser ska inom sitt verksamhetsområde se till att verksamheten bedrivs i enlighet med fullmäktiges mål. De ska också se till att den interna kontrollen är tillräcklig och att verksamheten bedrivs på ett ändamålsenligt och resurseffektivt sätt.

I denna riktlinje förtydligas genomförande av planering- och uppföljningsprocessen. Den interna kontrollen regleras i en separat riktlinje.

Processen planera och följa upp är kommunens övergripande styrprocess och innefattar arbetet med strategisk plan och budget och nämnd-/affärsplaner, samt processen med månads- och delårsuppföljningar och årsredovisning. Kommunfullmäktiges strategisk plan och budget utgör grunden till nämndernas nämndplaner. Bolagens budgetar utgår från ägardirektiv, bolagsordning och affärsplan.

Kommunstyrelsen har en särskild roll att i ledningsfunktion säkerställa helhetsansvar för kommunens verksamheter, utveckling och ekonomiska ställning.

Syfte

Syftet med kommunkoncernens planerings- och uppföljningsprocess är att beskriva mål, utvecklingsbehov och aktiviteter samt att besluta hur ekonomiska resurser ska fördelas och följas upp och analyseras.

Syftet med denna riktlinje är att tydliggöra nämndernas och bolagsstyrelsernas roll och ansvar i planerings- och uppföljningsprocessen. Med gemensam systematik skapas förutsättningar för en mer sammanhållen verksamhetsstyrning i kommunkoncernen.

Planering

Planeringen startar med framtagande av planeringsförutsättningar för nästkommande planeringsperiod. De beskriver kommunkoncernens ekonomiska och verksamhetsmässiga förutsättningar. Kommunens verksamheter och ekonomi påverkas av saker som händer i omvärlden och som ligger utanför kommunens kontroll. Genom omvärldsanalysen kan händelser och trender upptäckas som påverkar kommunkoncernens utveckling. Planeringsförutsättningarna fastställs av kommunstyrelsen för den skattefinansierade verksamheten i nämnderna som en inriktning för förvaltningens arbete med strategisk plan och budget.

Nästa steg är att nämnderna yttrar sig över planeringsförutsättningarna, vilket omfattar att beskriva konsekvenser för nämnden utifrån måluppfyllnad och om det finns omvärldsfaktorer (såsom ny lagstiftning) som påverkar nämndens möjlighet att uppfylla sitt grunduppdrag.

Grunduppdraget är de uppgifter nämnder och bolag ansvarar för och som regleras i reglementen för nämnderna och i bolagsordning och ägardirektiv för bolagen. Hur nämnder eller bolagsstyrelser vill utveckla verksamheten inom grunduppdraget beskrivs i nämndplanen och i affärsplanen.

Kommunstyrelsen beskriver konsekvenser för den egna verksamheten, då styrelsen ansvarar för uppgifter som inte lagts på annan nämnd, vilket framgår i reglementet, samt de uppgifter som framgår av kommunallagen och annan lagstiftning. Kommunstyrelsen ansvarar även för strategisk samhällsplanering och handhar bland annat fysisk planering och exploatering.

Planeringsförutsättningarna och nämndernas yttrande ligger till grund för förvaltningens förslag till strategisk plan och budget för kommande planperiod. Förvaltningens förslag lämnas över för politisk beredning under april månad. Kommunfullmäktige fastställer i juni strategisk plan och budget för kommande planperiod.

Kommunfullmäktige fastställer mål för mandatperioden som beskrivs i strategisk plan och budget. Målen strävar mot att inom fastställda ekonomiska ramar skapa en gemensam riktning i hela kommunkoncernen för att nå kommunens vision. Varje nämnd och bolagsstyrelse ansvarar för att bidra till att uppnå kommunfullmäktiges mål och beskriver hur man omsätter målen i praktisk handling.

Kommunstyrelsen har i egenskap av att vara arbetsgivaransvarig nämnd för den kommunala förvaltningen det övergripande personalpolitiska ansvaret för arbetsrätt, lönefrågor, arbetsvillkor, kompetensförsörjning och arbetsmiljö. Styrelsen ska verka för att kommunen upplevs som en attraktiv och hållbar arbetsgivare. Nämnderna ansvarar för att kontinuerligt följa utvecklingen inom arbetsgivarområdet. Utifrån verksamhetsbeslut inom nämndens verksamhetsområde ansvarar nämnden även för att det säkerställs att arbetsmiljön uppfyller kraven i arbetsmiljölagstiftningen. Bolagens styrelser har arbetsgivaransvar för bolagens anställda och följer kommunstyrelsens rekommendationer i tillämpliga delar.

Nämnd- och affärsplaner

Nämndernas budget utgår från strategisk plan och budget och preciseras i nämndplan för kommande år. Bolagens affärsplaner är fyraåriga och utgår från ägardirektiv och bolagsordningar. Affärsplanen omsätts till en årlig budget för bolaget. I nämnd- och affärsplaner beskriver nämnderna och bolagen hur man bidrar till att uppnå kommunfullmäktiges mål och omsätta dem i praktisk handling.

Nämndplan skrivs i kammungemensamma mallar enligt anvisning utifrån beskrivning av verksamhet, ekonomi och personal. Bolagen tar i sina budgetar hänsyn till anvisningen i tillämpliga delar. Anvisningen ramar in följande områden:

- Hur nämnd eller bolagsstyrelse vill utveckla verksamheten inom grunduppdraget enligt reglemente/bolagsordning, ägardirektiv och affärsplan
- Hur kommunfullmäktiges mål, politiska uppdrag och prioriterade program omhändertas i genomförande
- Eventuell ny lagstiftning inom nämndens/bolagsstyrelsens ansvarsområde
- Ekonomiska förutsättningar och fördelning av resurser
- Hur ett strategiskt och systematiskt arbete bedrivs inom arbetsgivarområdet, såsom kompetensförsörjning och arbetsmiljö.

Uppföljning

Uppföljningen av verksamhetens resultat sker med olika frekvens och innehåll. Utgångspunkten är att uppföljningen ska säkerställa att verksamheten fungerar och utgör ett underlag i kommunens kontinuerliga arbete för att utveckla och förbättra verksamheten. I anvisningarna för uppföljning och rapportering beskrivs vilket innehåll som ska finnas i de olika rapporterna, liksom hur uppföljningen från nämnderna och bolagen ska utformas. Nämnderna rapporterar till kommunstyrelsen och bolagen rapporterar till Lidköping Stadshus AB:s styrelse i enlighet med aktuella anvisningar. Kommunstyrelsen ansvarar i sin tur för att sammanställa och rapportera till kommunfullmäktige. Kommunstyrelsen får vid två tillfälle, i delårsrapport 2 och i årsredovisningen, information om hur väl nämnderna och bolagen uppfyller sitt uppdrag utifrån reglementen/bolagsordningar och kommunfullmäktiges mål.

Uppföljningen skrivs i kammungemensamma mallar för nämnderna enligt anvisning och omfattar beskrivning av verksamhet, ekonomi och personal. Bolagen tar i sin uppföljning hänsyn till anvisningen i tillämpliga delar. Anvisningen ramar in följande områden:

- Väsentliga händelser som påverkat nämnden/bolagen under året
- Beskrivning av hur nämnden/bolagsstyrelsen har utvecklat verksamheten inom grunduppdraget enligt reglemente/bolagsordning, ägardirektiv och affärsplan
- Beskrivning och analys av hur kommunfullmäktiges mål, politiska uppdrag och prioriterade program omhändertagits
- Beskrivning av eventuell ny lagstiftning inom nämndens/bolagsstyrelsens ansvarsområde
- Ekonomisk uppföljning
- Beskrivning av hur nämnden/bolaget omhändertagit det strategiskt och systematiskt arbetet inom arbetsgivarområdet, såsom kompetensförsörjning och arbetsmiljö.

Nämnder och bolagsstyrelser följer upp och analyserar vad som har åstadkommit i förhållande till kommunfullmäktiges mål och kommunövergripande program. Uppföljningarna görs med utgångspunkt i viktiga händelser, resultat och utvecklingsområden. Tyngdpunkten i redovisningen ligger på analyser, slutsatser, effekter och kommentarer som förklarar det egna resultatet och vad detta betyder för Lidköpings kommun. Uppföljningen strävar efter att synliggöra och analysera skillnader och därmed upptäcka var det kan finnas förbättringspotential. Skillnader mellan kvinnor och män ska alltid synliggöras där det är möjligt.

Månadsrapporter beskriver verksamhetens ekonomiska resultat på nämnds- och bolagsnivå och personaldata i form av exempelvis sjukskrivningar också på nämnds- bolagsnivå. De rapporteras till respektive nämnd och bolagsstyrelse.

Delårsrapport 1 beskriver verksamhetens ekonomiska resultat för årets fyra första månader, samt en prognos för helår och rapporteras både till nämnd, bolagsstyrelse, kommunstyrelse och kommunfullmäktige utifrån anvisning och mall. Rapporten omfattar även relevanta personaldata i form av exempelvis sjukskrivningar. Delår 1 omfattar hela kommunkoncernen, men ingen koncernredovisning görs.

Delårsrapport 2 omfattar perioden januari – augusti för den ekonomiska redovisningen, januari – juni för målredovisning och personalredovisning och visar ett resultat och ställning för hela kommunkoncernen. Rapporten ger en samlad bild av kommunkoncernens verksamhet och ekonomi men har ett särskilt fokus på den kommunala nämndsorganisationen, då det är den som omfattas av balanskravet och det är inom denna verksamhet som skattemedlen fördelas i budgetprocessen.

I delårsrapporten beskrivs också hur kommunkoncernens verksamheter bidrar till att nå de av fullmäktige fastställda målen för mandatperioden. I

personalredovisningen sammanställs väsentliga personalförhållanden för första halvåret. Delår 2 rapporteras och redovisas till nämnd, bolagsstyrelse och kommunstyrelse, samt kommunfullmäktige, då det är det lagstadgade delårsbokslutet. En samlad redovisning görs till kommunstyrelsen utifrån kommunstyrelsens uppsikt över nämnderna och stadshuskoncernen.

Kommunfullmäktiges årsredovisning beskriver en samlad bedömning av hela kommunkoncernens resultat, vilket omfattar samma delar som delår 2 med fördjupad personalredovisning, fördjupad kvalitetsredovisning, samt särskild redovisning som kommunfullmäktige pekat ut i strategisk plan och budget. Varje bolag upprättar därutöver sin egen årsredovisning.

Program, mål och politiska uppdrag

Kommunfullmäktiges program beskriver vad och vilka förändringar de förtroendevalda vill uppnå inom ett visst område kopplat till kommunfullmäktiges vision. Till ett program på kommunfullmäktigenivå kan en strategi kopplas som beskriver hur ansvarig nämnd avser att omhänderta programmet. Uppföljningen av utpekade program sker i fördjupad redovisning i samband med årsredovisningen.

Kommunfullmäktiges mål. Med utgångspunkt i visionen har kommunfullmäktige beslutat om långsiktiga övergripande mål. Målen visar vad kommunfullmäktige bedömer som allra mest väsentligt att prioritera under mandatperioden för att nå visionen. Alla nämnder och helägda bolag ska i sin verksamhet bidra till att målen uppfylls på koncernövergripande helhet.

Målen följs upp med hjälp av mätetal, i form av indikatorer och nyckeltal. Mätetalen ska hämtas från nationella öppna jämförelser och data för kommunal uppföljning som är tillgänglig över tid. På koncernnivå görs en sammanvägd bedömning av måluppfyllelsen. Den bygger på nämndernas och bolagens kvalitativa redogörelser över arbetet i verksamheten tillsammans med kvantitativa resultat utifrån de indikatorer som är kopplade till varje mål och hur de utvecklats över tid. I redovisningen av målen anges utvecklingen i analys för respektive mål och i en sammanfattande bedömning som beskriver utvecklingen mot måluppfyllelse i form av god, relativt god eller mindre god.

Kommunfullmäktiges politiska uppdrag. I strategisk plan och budget har kommunfullmäktige möjlighet att ge särskilda uppdrag till nämnder och bolagsstyrelser. Nämnder och bolagsstyrelser tar fram åtgärder för att beskriva hur de avser att genomföra uppdragen. Kommunfullmäktige och nämnder kan också besluta om ytterligare uppdrag under året.

Gällande lagstiftning

Kommunallag 2017:725

Aktiebolagslag 2005:551

Lag (2018:597) om kommunal bokföring och redovisning

Bokföringslag (1999:1078)

Årsredovisningslag (1995:1554)

Förvaltningslag (2017:900)

Relaterade dokument

Reglemente för kommunstyrelsen och övriga nämnder

Bolagsordning för bolagen inom Lidköping Stadshus AB

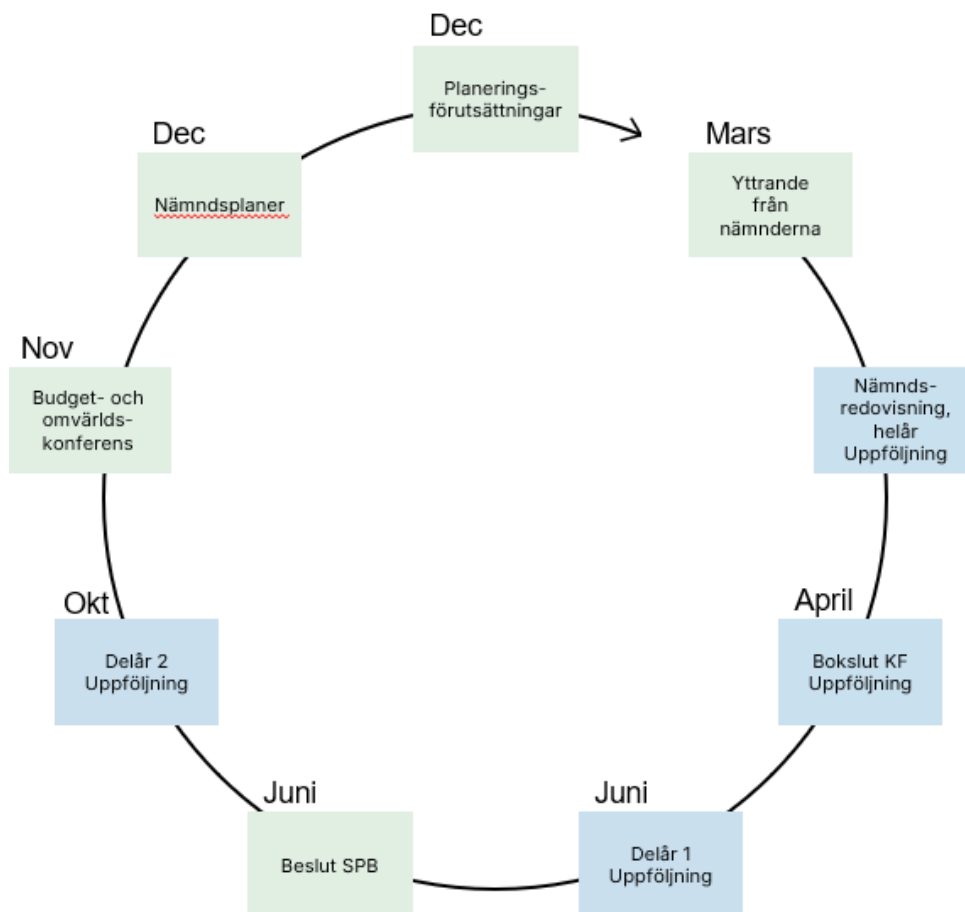
Styrmodell för Lidköpings kommunkoncern

Riktlinje för intern kontroll

Strategisk plan och budget

Delegationsordningar

Årshjul för planering och uppföljning för förvaltningen

Årshjul för planering och uppföljning för stadshuskoncernen

Styrelsemöte	Ärenden
Februari	Beslut om förslag till bokslutsdispositioner för föregående år Ägarinstruktion till ombud årsstämma dotterbolag Internkontrollplan Lidköping Stadshus AB (Lidköping Stadshus AB bolagsstyrningsrapport) (Dotterbolagens bolagsstyrningsrapporter)
Mars	Ägardialog
April	Årsredovisning och koncernredovisning
Maj	Delårsrapport 1 Lidköping Stadshus AB och dotterbolagen Långsiktig planering - ekonomiska krav för de kommande fyra åren fastställs.
Maj	Årsstämma & konstituerande styrelsemöte
September	Delårsrapport 2 Mötesdatum för nästkommande år Stadshuskoncernens upplåningsramar
Oktober	Ägardialog Affärsplaner från dotterbolagen
December	Budget för nästkommande år Uppföljning av internkontroll Lidköping Stadshus AB Intern kontroll för nästkommande år. Styrelse- och VD-utvärdering Lidköping Stadshus AB